

Dosarul nr. 2r-85/24
2-23049109-01-2r-14022024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Cușnir)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Tudor Coliban cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, a penalităților aferente și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel declarat împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2023, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tudor Coliban cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, a penalităților aferente și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-6).

Prin hotărârea din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

S-a încasat din contul lui Tudor Coliban în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru suma de 8 112 de lei, cu titlu de primă de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2020, 2021 și suma de 2 230,80 de lei, cu titlu de penalitate.

S-a încasat din contul lui Tudor Coliban în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 310,28 de lei (f. d. 24).

La 08 august 2023, Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f. d. 26-30-verso).

Prin încheierea din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea apelantului Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari cu privire la repunerea în termen a apelului împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a restituit apelul lui Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari, din motiv că a fost depusă tardiv (f. d. 41-44).

La 22 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari, a declarat recurs împotriva încheierii din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii contestate, cu emiterea unei decizii prin care să fie admisă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 63-65).

În motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și o consideră neîntemeiată, deoarece Tudor Coliban a primit copia hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la 26 iulie 2023.

Suplimentar a indicat că neavând studii juridice nu a înțeles cum trebuie să procedeze pentru a depune cerere de apel. Astfel, la 03 august 2023 a depus cerere pentru desemnarea unui avocat la Centrul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Lucrătorii Centrului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat i-au comunicat că cererea va a fi examinată în termen de 3 zile. Însă, deoarece a treia zi a fost zi de sâmbătă, a telefonat luni, la 07 august 2023 fiindu-i comunicat numărul de telefon și numele avocatului desemnat, aceasta fiind Liliana Bînzari. În aceeași zi a sunat-o și a fost stabilit, să se prezinte la sediul oficiului, pe data de 08 august 2023.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată avocatei Liliana Bînzari, în interesele lui Tudor Coliban, prin intermediul poștei electronice la data de 16 ianuarie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 45).

Astfel, se constată că recurentul Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel. Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii judecătorești, a fost pronunțat la 06 iulie 2023, cauza fiind examinată în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă (f. d. 24).

Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la 07 iulie 2023.

Copia dispozitivul hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost expediată la 07 iulie 2023, în adresa părților, circumstanță ce se atestă prin scrisoarea de expediere (f. d. 25), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către Tudor Coliban, lipsesc

Cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari, la data de 08 august 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 30 noiembrie 2023 corect a restituit apelul lui Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari, ca fiind depusă în afara termenului legal (f. d. 41-44).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 06 iulie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 07 iulie 2023 și a expirat la data de 05 august 2023 (zi de sâmbătă).

Dat fiind faptul că data de 05 august 2023 a fost zi de sâmbătă, data de 06 august 2023 – zi de duminică, prin urmare zile nelucrătoare, în conformitate cu prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi pentru depunere a cererii de apel se constată a fi 07 august 2023 (zi de luni), ca zi lucrătoare.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari, a declarat apelul la 08 august 2023 (zi de marți) în afara termenului legal.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apelantul/recurent concomitent a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că avocata apelantului Liliana Bînzari, în susținerea cererii pentru repunerea în termen, a invocat faptul că apelantul a primit copia hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 26 iulie 2023, însă neavând studii juridice, la 03 august 2023 a depus cerere pentru desemnarea unui avocat la Centrul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, iar la 07 august 2023 i-a fost comunicat numărul de telefon și numele avocatului desemnat (f. d. 26-30-verso).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind juste concluziile instanței de apel, precum că aceste argumentele invocate nu constituie temei de repunere în termen, or, prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu condiționează începerea curgerii termenului de declarare a apelului din momentul recepționării dispozitivului hotărârii sau din alte împrejurări ce ar duce la depășirea termenului, la caz, de la data emiterii deciziei de desemnare a avocatului și comunicării ei.

În aceste context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Decizia Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nr.1630/ACC din 03 august 2023 a fost comunicată avocatei desemnate Liliana Bînzari, încă la 03 august 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f. d. 31).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că potrivit standardelor de calitate a Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, avocatul desemnat urma să acorde solicitantului asistență juridică garantată de stat, în cel mai scurt timp.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că avocata Liliana Bînzari în perioada de la 03 august 2023, până la expirarea termenului de declarare a apelului (07 august 2023), nu i-a comunicat solicitantului despre Decizia nr.1630/ACC din 03 august 2023 privind acordarea asistenței juridice calificare garantate de stat și nu i-a acordat beneficiarului asistență juridică calificată.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 30 noiembrie 2023, corect a respins cererea de repunere în termen și a restituit apelul declarat de avocata Liliana Bînzari, în interesele lui Tudor Coliban împotriva hotărârii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus tardiv.

Instanța de recurs notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului

civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată, în partea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Tudor Coliban, reprezentat de avocata Liliana Bînzari.

Se menține încheierea din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Tudor Coliban cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, a penalităților aferente și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni